

Рік II ... тниця 28. березня 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Щоденник, виходить кожного дня; крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 230-39
РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration; Reichsstrasse 34.
Schriftleitung; Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА в краю і закордоном:
місячно . . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки — 2 зол.
5 чеських корон — 1 зол.

Міністр Матсуока у Берліні

БЕРЛІН, 27. III. — Спосіб, у який зустрічали мін. **Матсуоку** на святочно прибраному ангальтському двірці в Берліні, вказує, що відвідини представника японського цісаря — це історична подія. Вона є вислозом дружніх відносин між німецьким та японським народом.

Щоб привітати японського міністра закорд. справ явився мін. **фон Рібентроп**, шеф головного командування німецьких збройних сил ґенерал-фельдмаршал **Кайтель**, міністри: **д-р Фрік, д-р Ґебельс, Лямерс, ґраф Шверін фон Кросік, Онезорґє, Функ, д-р Тот** та державний орґанізаційний керманич **д-р Лей**, провідник СС. **Гімлер**, штабшеф **Люце**, шеф пресового уряду **д-р Дітріх**, керманич державних робіт **Гірль**, державний керманич **Гіняйн**, державні секретарі мін. закорд. справ **фон Вайцзакер, Боле і Кеплер**, державні секретарі **Шлеґельберґер, Райнгардт і Чамер фон Остен**, амбасадори **Ріттер і Об**, шеф порядкової поліції **Даліґе**, СС. оберґрупенфірер **Гайсмаер і Льоренц**, СС. ґрупенфірер **Гайдріх**, оберґрупенфірер національ-соціялістичної партії **Кренцлін**, ґен. кінноти **Дальвік**, державний підсекретар **Верман**, голова німецько-японського товариства адмірал **Ферстер**, комісарський посадник Берліна **Штеґ** та президент поліції **ґр. Гельдорф**.

Після того, як мін. фон Рібентроп дуже сердечно привітав японського гостя, мін. Матсуока представив йому членів свого почоту. Опісля мін. фон Рібентроп познайомив японського гостя з провідниками міціл союзних великодержав і держав, що приєдналися до пакту трьох, членами німецького уряду та чільними представниками держави, партії і збройних сил та міністерства закордонних справ. Опісля японський гість вийшов у товаристві мін. фон Рібентропа на площу перед залізничим двірцем, де відбув перегляд почесної сотні збройних сил та партії. Появу мін. Матсуоки на площі перед двірцем непроглядні маси народу зустрінули окликами „Хай живе!", що довго не вмовкали.

Після того обидва міністри закордонних справ відїхали до замку Бельві, де мін. Матсуока житиме ввесь час свойого побуту в Берліні. З обох боків вулиці стануло шпаліром військо та відділи націонал-соціялістичної партії. Населення Берліна, що масово зібралося поза шпаліром, уладило достойному гостеві стихійну маніфестацію. У замку Бельві японського гостя привітав з доручення **Фірера** шеф президіяльної канцелярії Фірера, державний міністр **д-р Майснер**.

—o—

Великі успіхи німецьких літаків

БЕРЛІН, 27. III. — **Головне Командування Німецьких Збройних Сил** подає:

В морському районі біля Англії німецьке летунство знищило 25. III. 5.000 тон і ушкодило 15.000 тон ворожих кораблів. На схід від Клектон он Сі затоплено торг. корабель містоти 2.000 тон влучним бомбовим поцілом, а другий корабель містоти 3.000 тон у гирлі Бристольського Каналу. На кораблі містоти 8.000 тон, що плив біля Ґріт Ярмавт, спричинено пожежу. Пароплав містоти 4.000 тон ушкоджено у спадному леті на північ від біля Ню Кей так поважно, що він перехилився на бік. На південь від Фар Ер поцілено влучно інший торг. корабель.

Німецький боєвий літак успішно бомбардував на терені південної Англії обекти ґазівні в одному з промислових міст.

В повітряних боях над англійськими південним побережжям ворог утратив один ловецький літак типу Спитфаєр. В районі Північного моря стежне судно зістрілило один ворожий торпедний літак.

Минулої ночі ворог не налітав ні на терени Великонімеччини, ні на зайняті простори.

Знищено 117 анґлійських кораблів

ЗАГАЛЬНОЇ МІСТОТИ 500.000 ТОН.

БЕРЛІН, 27. III. — В місяці лютому, згідно з німецьким военним комунікатом з 1. III., важко ушкоджено 67 анґлійських торг. кораблів. У трьох тижнях березня важко ушкоджено 50 ворожих торг. кораблів. Таким чином в останніх 7 тижнях знищено 117 анґлійських торг. кораблів, загальної містоти понад **500.000 тон**. До цього числа не подано втрат від морських мін. Поважне знищення анґлійських корабельних доків внаслідок повітряних атак і перетяження доків направою кораблів, ставить анґлійський уряд у безвихідне становище.

—o—

Ісляндія — німецький операційний простір

БЕРЛІН, 27. III. — Урядово подають: Внаслідок безправного зайняття данського острова **Ісляндії** англійськими військами, використують Ісляндію при ломанні бльокадних приписів як англійську базу. Цей факт примушує Німеччину влучити Ісляндію в операційний район довкола Анґлії.

Повідомлення про тотальну німецьку бльокаду довкола Анґлії, видане 17. серпня 1940 р., подало до відома невтральній мореплавбі осторогу, що кожний корабель, який появиться на водах німецького операційного простору довкруги Анґлії, наражується на небезпеку знищення, причому німецький уряд не бере ніякої відповідальности за шкоди, що з цього приводу можуть повстати для невтральної плавби. Ця заява торкається поширеного операційного простору.

—o—

Весняна гістерія

Краків, 27. березня 1941.

Весна має щось у собі із тих бурхливих душевних перемін, що людина почуває дивний неспокій. Якась нерозгадана „хандра", тривога зганяє сон з очей. Це ті весняні бурі, що розколихують ще безлисті дерева, розколихують і душу людини і, як змінливе буває весняне веремя, так і змінливі бувають у людей настрої. Ось — блисне сонце. Радісно. Всі усміхнені, самопевні, всі оптимісти. Та нараз синяву неба закриють хмари — сипне ледяними крупами, повіє студінню і робиться якось так важко й невідрадно на серці. Всі нарікають, кожний бачить усе на чорно, стає песимістом.

А найбільше тієї „весняної" невирівняности серед наших. Найбільше тих поганих гуморів, або й задобрих настроїв.

Ми загалом завразливі. Перечулені. Витончуємо зайво свої нерви ніби павутиння, не знаючи навіть, у чому річ.

А річ у тому, що людина — це також частинка космосу — вона звязана іноді так з природою, що разом із нею відбуває всі ці переміни.

Коли б ми здавали собі з цього справу, притому слідкували за природою, ми нераз не робили б дурниць, збулися б не одного лиха. Бо є дні, що зайво хвилюватись нам тим, що таке далеке від правди, або дійсности. Є дні, що біле здається нам чорним, а все, що ми бачимо, бачимо його інакше.

І тоді нераз краще було б замовчати, ніж заводити балачку. Краще було б не дискутувати, не спорити, а дивитись на небо... Не екзальтуватись, не попадати в гістерію.

Такі думки саме тепер під весну насувають нам часті зустрічі з людьми — їхні балачки, їх міркування часами заголосні та ще в прилюдних місцях, що може не обійтись і без наслідків.

Вже писалося нераз у нас про цю нашу балакучість. Нераз доводилось чути такі заголосні балачки по залізницях, каварнях, ресторанах. А це галасування поруч інших можливих прикрих наслідків не приносить нам і чести. Бо відомо, що вже добра поведінка вимагає того, щоб іншим, у прилюдних місцях, не заколочувати спокою, що це звертає загальну увагу і не свідчить надто добре про культуру.

А воно буває серед цих наших майже так усе, але з весною приходить ще й весняна гістерія. Темпераменти розбурхуються, уява зростає. Починаються „принціпіяльні" дискусії, критика, суперечки на тему всяких кривд та нарікання на всіх і на вся.

Та буває і навпаки. Тоді линемо у країну мрій, хапаючись будь-якої сплітки, чи поголоски. Тоді забуваємо й про дійсність, на все махаємо рукою, щоб по кількох днях знову попасти у зневіру, коли те, чого ми так хотіли, або на що надіялись, не здійснюється.

А нам треба спокою, вирівняности, зберігання нервів — треба цього німецького „мовчати, перетривати і далі інтенсивно працювати".

Весняний ярмарок у Празі

(16.—23. III. 1941).

(Від нашого кореспондента)

Прага, у березні 1941.

Після Ляйпціґу і Відня відбувся великий весняний ярмарок у Празі. Переглядаючи виставлені у такій великій кількості добірні експонати, цілком забуваєш, що держава знаходиться у стані війни. Празький ярмарок є пророчистим доказом того, що життя в Німеччині, зокрема в Протектораті, мало чим різниться від нормальних часів. Як і раніше, так і тепер люди виробляють, виставляють, купують і продають.

На празькому ярмарку, що розлігся на двох виставових площах — старій і новій — та у величезній, кількаповерховій виставовій палаті, конкурують якісно добрі вироби чесько-моравського промислу з технічно - досконалими продуктами Німеччини. У 23-ох фахових відділах і ґрупах, двох окремих виставах та офіційній швайцарській репрезентації бере участь 1798 виставовців, а виставлені ними експонати займають площу 25.907 кв. метрів.

Головні відділи ярмарку такі: металевий та машиновий промисл, електротехніка, шкляні вироби, порцеляна, біжутерія, шкіряні вироби, ґумові, одяговий промисл, килими, кожухи, оптичні апарати, паперовий промисл, будівельний, ґрафіка, канцелярійне приладдя, хемічні вироби, текстиль і багато іншого.

Дуже цікава була вистава, що її орґанізувало товариство власників готелів і ресторанів з нагоди свого двадцятилітнього ювилею. Складалася вона з кількох відділів, а саме: готелеве і ресторанне господарство у довгій черзі літ, модерне вивінування пересічного готелю і ресторану, бореться за збереження засобів поживи шляхом помочі різного роду холодильників. Крім того празька ґазівня разом з берлінською централею ґазівень і водопроводів пропаґували на ярмарку образово користування в ресторанній, домашнім господарстві та в промислі ґазом і водною парою.

Зокрема гарний куточок творила невеличка, із смаком улаштована швайцарська вистава годинників, мережок і машинових частин. Коло вистави „Що цікавить пані" завсіди було повно господинь, що з захопленням оглядали нові винаходи з ділянки домашнього господарства.

На ярмарку перебували щоденно десятки тисяч відвідувачів, а між ними багато великих купців. Крім представників купецького світа Протекторату, багато їх загостило і з чужини: з Голяндії, Швеції, Норвеґії, Фінляндії, Швайцарії, Данії, Словаччини, Югославії, Мадярщини, Болґгаії, Румунії і Туреччини — разом з дванадцяти держав, як також з Австрії, Судетів, Ґен. Ґубернаторства й інших країв Німеччини.

Цікаві глядачі найбільш товплягься біля вистави меблів, радіо-апаратів, виробів потрібних для домашнього промислу, виробів зі шкла, тощо. Жінки захоплено оглядають косметики, швайцарські мережива та шовки. Молодь зависним оком оглядає різні предмети спорту. Але чимало є й таких, що дають перевагу пільзненському пиву і моравській ковбасі.

Протекторатні і чужі купці поробили на ярмарку більші замовлення. Купці чехи і німці перш за все виявляли зацікавлення металевими і машиновими виробами, меблями у народньому і модерному стилю, виробами зі шкла, електротехнікою, будівельним матеріялом, тощо. Купці з Ген. Губернаторства замовляли електричні апарати, оптичні предмети й медичні інструменти. Турки — шкляні вироби, шкіряні, оптичні. Оброблюючі машини мали попит у шведів і фінляндців, а електротехніка, легкий металевий промисл — у данців, шведів і мадярів. Словаки більш усього цікавилися виробами з целюльоїду. А взагалі більші замовлення поробили чужинці на шкіряні, порцелянові вироби, забавки, фотоапарати. Зокрема всіх дуже цікавили предмети, вироблені з заступних матеріялів.

Звичайно у нас кажуть, що без жида ярмарок не обійдеться. На цьогорічному празькому ярмарку взагалі не було ні одного-однісінького жида, а проте ярмарок, як на сучасну військову добу, пройшов навіть дуже успішно. **дк.**

Праця жінок на селі

Сянік, у березні 1941.

Українська суспільність в Ґ. Ґ., Німеччині і Протектораті живо цікавиться працею між сільськими господинями на цих наших теренах. Доказом цього великого зацікавлення є хоча б те, що з усіх сторін доходять сюди численні запити щодо справи орґанізації українського жіноцтва. Ця справа преважна, бо кожний знає, що в руках наших жінок є до деякої міри доля майбутніх поколінь. Здебільша від жінки залежить, яка є родина, і від жінки-матері залежить, чи кожна наша одиниця буде здорова, а здорова одиниця — сильний нарід. Щоб подати точні і правдиві інформації про орґанізацію українського селянського жіноцтва, подаємо низку фактичних даних, що ми їх дістали від п-ні Ольги Кисілевської, голови Секції Господинь при „Сільськім Господарі" у Сяноку. Для більшої прозорости подаємо ці міркування у формі розмови:

— Яка, на Вашу думку, найкраща орґанізація для селянського жіноцтва?

— Найдоцільнішою формою праці серед сільських господинь показалася таки орґанізація при кружках „Сільського Господаря". Це й самозрозуміле. Господарство так тісно вяжеться з життям-буттям сільських господинь, що тут найлекше їх згуртувати й опісля тримати в постійному зацікавленні. Все в наших господинь вяжеться з господарськими справами; піднесення культури домашнього життя та рівночасно з тим і пробудження більшого зацікавлення освітньо-національними справами, найтісніше звязане з поправою господарства, піднесенням його рентовности. Час господині, що його мусить знайти для більшої праці в родині й громаді, залежить від орґанізації праці, вмілого виконання її та справедливого розложення між усіх членів родини. Здоровля родини у великій мірі залежить від ладу й чистоти в хаті, від належного використання для прохарчування родини городовини, овочів, набілу й інших господарських продуктів. А що цю фахову науку може найкраще дати господарська орґанізація, то й зрозуміло, що довкола неї в першу чергу гуртуються господині.

— Кілько сьогодні на Лемківщині Секцій Господинь і членів, які труднощі приходиться поборювати і чого для кращої орґанізації найбільше бракує?

— Нині маємо на цих теренах вже понад 30 Секцій Господинь і понад 1.200 членок. Зпочатку натрапляли ми на превеликі труднощі. Вони не виходили від самого сільського жіноцтва, через його непідготованість до такої зорґанізованої праці. Цього не було. Хоч до війни — з малими виїмками — на Лемківщині майже не було навіть спроби такої праці, проте господині дуже легко зорієнтувалися в ситуації і навіть лекше приймались нові науки від мужчин. (Це зрештою можуть потвердити всі ті, що працю на селі ведуть, в першу чергу наше учительство). Труднощі виринули з іншого боку. В першу чергу **цілковита відсутність відповідної літератури.** Дальша перешкода — це брак фахових, під господарським оглядом добре вишколених інструкторок. Колись „Сільський Господар" вишколив був собі вже немало ідейних фахових робітниць. Більшість з них лишилася на рідних землях, а ті, що опинилися тут, розбрелися, часто-густо марнуються по чужонаціональних осередках, або позмінювали свій фах, або врешті працюють тепер в господарських фахових школах. Самих поїздок, рефератів агрономів не вистарчало д... самої господарської праці й колись здавалося, що об цю перепону розіб'ється наша добра воля. Ситуацію виратувала сільська інтелігенція, головно дружини священиків (цих, на жаль, мало).

— А як ставиться до цієї праці сільське вчительство, передусім наші вчительки?

— Побіч своєї важкої праці, дуже часто серед злиднів і важких домашніх обставин, виказують наші вчительки подивугідну готовість і витривалість в цій праці. Не треба їх приневолювати, самі зголошуються до співпраці. Ось недавно приходить до мене молода учителька і каже: „Досі не могла я працювати з господинями, але тепер вже мій синочок має три місяці, зачинає діставати молоко, будь ласка, приїдьте, наладнайте працю, а вже опісля я сама переводитиму з господинями сходини, робитиму куховарські покази, курси".

Одначе без якоїсь фахової підготови, самими теоретичними кличами не можна на селі багато зробити. Наше вчительство дістало певну фахову підготову від „С. Г." в Сяноці. Завдяки прихильності й зрозумінню ваги справи в шкільному інспектораті, зокрема п. радника Губера, уладив „С. Г." при помочі ЛСК в серпні минулого року учительства в Романові-живці. Коло сотучительствСа в Романові-живці. Коло сотні вчителів і учительок пильно слухали викладів найкращих фахових сил із різних ділянок господарського знання й орґанізації села.

При кінці п-ні Ольга Кисілевська підкреслює, що й тепер можна б багато більше зробити. Треба тільки хотіти.

Юрій Тарковим.

Сучасний Китай і японська культура

Загальне зацікавлення далекосхідніми справами у звязку з приїздом мін. Матсуоки до Берліна, спонукує нас помістити вийми з одної надісланої нам ширшої японської статті про тісні японсько-китайські культурні звязки.

Прим. Ред.

Коли в ділянці політики й економіки між Японією і Китаєм нема однозгідности, то в ділянці культури, виховання, літератури і т. д. завсіди був тісний звязок.

Економічні взаємини залежать від реальних, цілком конкретних фактів. Економічний добробут і розвиток одної сторони часто примушував відступати другу. Інакше виглядає справа в ділянці культури. Культурне збагачування одної країни ніколи не відбувається коштом культурного збідніння другої.

ВИМІННІ КУЛЬТУРНІ ТЕЧІЇ.

У стародавні часи Японія приймала культуру від Китаю, тепер Китай учиться від Японії. Ця зміна культурної течії почалася 1895 р. До війни Китай був абсолютно впевнений у своїй перевазі й вищості. В основі цієї впевнености була свідомість, що Китай має за собою 5.000-літню культуру. В Китаю не було ні бажання, ні хисту присвоїти собі сучасну цивілізацію, яка являється дорібком зовнішнього світу. Китай ставився з погордою до всього чужого.

Японія, навпаки, проявила ініціятиву в присвоюванню західньої цивілізації. Вона твердо й завзято пішла по тому шляху й унаслідку зуміла піднятися до рівня модерної сучасної держави. Японія вела війну з Китаєм і наперекір усім пророцтвам багатьох чужих держав, вибороли перемогу над своїм великаном-сусідом, на велике здивування цього останнього. Китайці, призадумавшись над японськими сухопутніми й морськими перемогами, прийшли до висновку, що в основі цих перемог лежали: структура сучасного конституційного устрою і міцна система народнього виховання й освіти в Японії. Вони прийшли до переконання, що всьому цьому їм необхідно вчитися, і з того часу стали посилати своїх студентів до Японії.

У 1896 р. китайський уряд вислав до Японії для добування вищої освіти ґрупу з 13 людей. Це були перші студенти в Японії із Китаю. Причини, які спонукали китайський уряд вибрати саме Японію, були такі: близькість, невеликі кошти з огляду на приблизно однакові життєві умовини в обох країнах, як рівнож подібність в гієрогліфічному письмі.

КИТАЙСЬКІ СТУДЕНТИ В ЯПОНІЇ.

Кількість китайських студентів, прибуваючих до Японії, з року на рік збільшувалася: в 1901 р. було 280 студентів, а в черговому році було вже 400—500. Деякі студенти вчилися вже на свій власний кошт. Між студентською молоддю були також дівчата.

У 1904 р. Японія виповіла війну Росії, а в черговому році вже святкувала свою перемогу над тою могучою державою. Ця перемога, а частинно й внутрішні обставини в Китаю, дали новий товчок наплив студентів; в першій половині 1905 р. число китайських студентів, студіюючих в Японії, досягло вже 3 до 5 тисяч чоловік; в другій половині того самого року число їх досягало вже 8 тисяч.

Приблизно в той самий час китайський уряд запросив на ново-відчинені школи в Китаю коло 500 або 600 учителів японської національности з огляду на брак учителів-китайців. Багато учителів-японців пішло в корінний Китай, в такі міста, як Гуйчжоу й Юньнань. В 1911 р., з початком китайської революції, японські учителі покинули Китай, а багато китайців, що вчилися в Японії, вернулися до своєї батьківщини. Але зі створенням Китайської Республики наплив китайських студентів до Японії знову відновився.

Внаслідок повного провалу другої революції опинилося в Японії багато еміґрантів із китайської інтеліґенції. В 1914 р. в Японії нараховували 4—5 тисяч китайських студентів, а в 1918 р. не зважаючи на зріст дорожнечі, викликаною післявоєнною інфляцією, число студентів досягало вже не менше 10 тисяч.

Після манджурського інциденту й встановлення вигідного для Китаю розмінного грошевого курсу, студенти знову у великій кількості потягнули до Японії.

Таким чином за 40-літній період від закінчення японсько-китайської війни загальне число китайців, що одержали освіту в Японії, досягло дуже поважної цифри. Дай Тянь-Чоу, особистий секретар д-ра Сун-Ят-Сена, у своїй книжці „Про Японію", написаній у 1928 р., зазначує, що число китайських студентів, які студіювали до того часу в Ніппоні, доходило не менше, ніж до 100.000 душ! Допускаючи можливість деякого перебільшення, ми всетаки можемо твердити, що Японія пропустила через свої школи величезну кількість китайських студентів і ледви чи уступить пальму першенства в цій площині якійнебудь країні світа.

ПЕРЕКЛАДИ КНИЖОК.

Природним наслідком широкого вкорінення японської освіти серед китайської студіюючої молоді було те, що багато японських книжок перекладено на китайську мову. Перекладам цим сприяла ще спорідненість гієрогліфів. Перше місце займають переклади японських законів, так, що до 1902 р. більша частина японських законів була вже в перекладах на китайській мові. В 1906 р. в Китаю появилась серія „японських законів і правил", що дала 80 томів. Серед перекладачів, більшість яких вчилася в Японії, був і Ван Цін-Вей, тодішній студент токійського університету (теперішній президент китайської республики — прихильник японців). Цікаво зазначити, що правнича термінологія в сучасному Китаю в більшості однакова з японською, що свідчить про запозичення її з Японії.

Багато книжок перекладено з ділянки народньої освіти й виховання, включно до приписів аристократичної школи, педаґогічних інститутів, військових академій і військових шкіл. Китайські провінціяльні уряди завели в школах підручники, які були прийняті в японських початкових, середніх і педаґогічних школах.

Не менше інтенсивно вивчали китайці й японську мову. Всі технічно складні ілюстрації і фотографії в книжках, що друкувалися з Китаю, були виконувані в японських друкарнях. Китайські студенти видавали в Японії в рідній мові багато журналів, число яких перевищало кількість журналів, видаваних в самому Китаю. При чому перші були кращими і змістом і технічним виконанням.

Істнує переконання, що вивчення чужих мов вдається китайцям лекше, ніж японцям. Але той, хто робить такі висновки, не враховує різниці між вивченням розговірної мови та вивченням мови в письмі. Слід зазначити, що справді китайцям вдається лекше чужа вимова, завдяки особливостям їх мови, наголосові й інтонації. Але що торкається засвоювання наукових творів, то китайці ледви чи можуть конкурувати з японцями. Китаєць, очевидно, зрозуміє европейську книжку при читанні, але переклад тієї книжки на китайську мову поставить його в трудне положення, не дивлячись на те, що китайська мова має величезну кількість гієрогліфів. В китайській мові бракує відповідних термінів для переведення сучасних культурних понять, їх приходиться придумувати й тут китайці всеціло поклались на японців. Замість того, щоби перекладати на китайську мову з оригіналу, вони вичікують, коли книжка буде перекладена на японську мову, щоби потім з японського перекласти її на китайське.

ВПЛИВ НА ЛІТЕРАТУРУ.

Багато китайців ще й сьогодні думає, що Японія запозичила свою старовинну культуру від Китаю, а сучасну від Заходу і тому він не має своєї власної культури. Для опрокинення цієї помилкової думки вистане покликатись хоч би на один приклад. Тисячу літ тому був написаний в Японії роман „Гендзи моногатарі" („Історія роду Гендзи" — авторка Мурасакі Сікібу), який досі ще має свою літературну вартість і являється, направду, рідким вкладом у скарбницю світової літератури.

Китайці приїздили в Японію для вивчення західньої культури, але рівночасно вони присвоювали собі й те, що було японського походження. Особливо помітні були впливи японської літератури на китайську. Го Мо-Жо сказав: „Літературний світ сучасного Китаю створили головним чином китайці, що дістали свою освіту в Японії. В Японії вчили всі передові письменники школи Чжуан Шао-ци. Те саме можна сказати про письменників школи Ю-су. Є в Китаю письменники з европейською, чи американською освітою, як теж нові письменники чисто китайської школи, при чому деякі мають велику славу, але по вартості своїх творів вони всетаки далеко відстають від письменників, приналежних до двох згаданих шкіл, а до того вони знаходяться під сильним впливом японської культури.

Наскільки глибикий цей вплив, можна бачити хоч би з цього факту, що разом з додатніми рисами китайська література прийняла від японської і відемні сторони. Наприклад, сюжет подвійного самогубства залюбленої пари, невідомий раніш китайцям і незрозумілий, став тепер предметом наслідування.

Найбільш популярний романіст Хін-Чжан-Пзу-Пін, що закінчив токійський університет, у своєму романі „Тай-Лі", надрукованім у 1926 р., по мистецьки трактує тему подвійного самогубства. Роман розійшовся в декількох виданнях. Він апелював, головним чином, до китайської молоді обох полів. Змисл самогубства залюблених пар настільки перейнятий китайцями, які ще 20 років тому не розуміли його, що за останні роки це ввійшло у китайську практику. Не торкаючись морального боку цього питання, згадуємо про нього, як про наглядний приклад японського впливу на китайську літературу й життя, і приклад цей далеко не одинокий.

ТЕРМІНОЛОГІЯ, ПИСЬМО, СЛОВНИКИ.

Доки китайці находилися поза японськими впливами в ділянці освіти, вони відчували сильну недостачу наукового знання. Вони не могли конкурувати з японцями навіть у вивченню своєї власної філософії, літератури, історії і т. д. Навіть тепер нерідкі випадки, коли китайські поети при писанні віршів у рідній мові користуються творами про спосіб китайського віршування, перекладеними з японської мови. Віддаючи першенство мистецькому смакові японців, китайці часто наслідують японські взори при писанні гієрогліфів на вивісках, обгортках книжок і т. д. Перший ліпший китайський словник доказує, що китайці тепер може більше беруть від японців, як колись японці від них. Цей факт є одною із найцупкіших ланок, що звязують тісно культури обох країн.

Кейсюу Санетоо.

✝

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

за душу бл. п.

Мальвини з Дрогомирецьких і Інж. Филипа ЛЕВИЦЬКИХ

відправиться дня 28. III. 1941 р. в год. 9-ій рано в гр.-кат. парохіяльній церкві в Кракові.

Наше юнацтво

19. березня 1940 р. в салі краківської „Просвіти" вперше зібралося девятнадцять юнаків, щоб започаткувати у новій формі організацію молоді в Генеральному Губернаторстві, що гуртувалась при УДК і їхніх підбудовах.

Тут, у Кракові, випрацювало декілька людей, згуртованих у Відділі опіки над молоддю і родиною при УЦК (зокрема пп. Рак, Безхлібник і Поліщук), зимою цього ж року плян праці, якої завданням було згуртувати всю українську молодь у віці 13—18 літ і дати їй всесторонне громадянське виховання на нових основах.

Тому й програма праці в цих Відділах Виховання Юнацтва була дещо відмінна від програми праці в Пластовому Уладі, спортових товариствах, самоосвітніх гуртках чи інших таких організаціях. Тут і методи праці пристосовано до сучасних вимог і своїм засягом діяльности мали ці Відділи Виховання Юнацтва якнайбільш всесторонньо обхопити життя члена.

Завдання, до якого мала стреміти організація: виховати членів на добрих, корисних і активних громадян нації. Для осягнення цього завдання мала вона всесторонньо виховувати членів: дати їм нові підстави світогляду, вишколити в них характер, дати їм потрібний засіб знання про батьківщину й піднести в них фізичну справність.

Виховання було оперте на провідницькій системі. Від члена вимагала організація беззастережного підпорядкування провідникові й точного виконування всіх його приказів. Трьома найбільшими чеснотами юнака визнано: точність, карність, обовязковість.

І росла нова організація. Вже з початком квітня вона обхопила майже вповні юнаків і юначок Кракова.

Незабаром почали творитися на тих самих правильниках інші такі Відділи в краю, почала організуватися старша молодь у Відділах Виховання Молоді. В десятки тисяч росли кадри організованої молоді в Генеральному Губернаторстві.

Працював і краківський В. В. Ю. Працював відірваний вповні від Рідної Землі, яка таку силу вповає в серця молодих людей. При малій скількости провідників, некорисних внутрішніх (мала національна й організаційна виробленість членів) і зовнішніх (відплив юнацтва з Кракова через відсутність власної середньої школи) обставинах, він виховував своїх членів на нових основах.

Його ряди росли постійно. Дня 25. березня — 28 членів, 21. квітня 62 членів (40 хлопців і 22 дівчат). 1. червня вступають у ряди організованого юнацтва члени матурального курсу, що саме тоді почався в Кракові. Стан виносить уже 124 (76 мужчин і 48 жінок). 13. липня в юнацтві вже 159 учасників (106+53).

У місяці вересні переорганізовується ВВЮ по думці нового правильника у дві відрубні чоти — юнаків і юначок, що входять у склад місцевого Куреня Молоді.

І знову ж далі йде ця вперта, невпинна, дрібна, але високовартна праця над формуванням молодих душ. І не журяться юнаки тим, що більшу частину зими провели в неопаленій домівці й тішаться знову надходячою весною, що все несе молодим нові надії. Вони навіть, ці тринадцятьлітні хлопці, рідко згадують про те, як це гарно вдягнутися в однострій і почепити собі відзнаку, бо вони цього не мають. Але вони вдяглися вже в однострій почувань і стремлінь. І тому вони не бояться перешкод, які б вони не малі здавалися тим, що з недовірям дивляться на нашу працю. Вони на цих малих перешкодах добре вивчаться поборювати великі, коли їм прийде на це пора.

Як же характеризувати здобутки нашої праці? Нехай на цьому місці скажуть своє тільки мертві числа.

До переорганізації, до дня 22. вересня 1940 перейшло через Відділ 134 мужчин і 62 жінки.

Провідниками було 8 мужчин і 4 жінки, заступниками провідників 5 мужчин і 1 жінка.

За цей час (6 місяців) відбули юнаки загально 211 зайнять в організації, юначки 159 зайнять. Загально в цілому ВВЮ відбулося за цей час 305 зайнять. Це творить на місяць пересічно 51 зайнять.

Стільки сказали найважніші числа з того періоду.

Для оцінки другого періоду (22. IX. 1940 — досі) вистарчить навести тільки дані з самої чоти юнаків. При вийнятково некорисних обставинах (брак провідників, домівки, знаряддя до праці, майже повна зміна особового складу в роях, наплив елементу не тільки слабо зорієнтованого в праці в організації, але елементу, що не мав ясно виробленого почуття національної приналежности) відбулося в чоті юнаків до 1. березня 1941 р. 108 зайнять. Провідниками було в чоті 7 осіб. Одначе в одному часі працювало в чоті до недавнього часу постійно тільки 2—3 працівників.

Ширший український загал мало знав про цю працю. Бо юнаки держалися своїх принципів: без розголосу виконували свої завдання. Щойно тепер, коли рік проминув на сірій праці, громадянство Кракова матиме змогу безпосередньо переконатися про висліди цієї праці: юнаки й юначки постановили уладити 30. березня „Свято юнака", на якому покажуть своїм прихильникам, як вони працювали. Крім того вони видадуть одноднівку, в якій розповідять ширше про свою працю.

Бо ця праця гарна й цікава. Там невпинною струєю чергуються сходини й гутірки зі збірками й р[illegible]нкою, прогульки з приготованнями до імпрез, накази зі святами.

І ви щодня, коли заглянете пополудні на вулицю Льоретанську, де їх домівка, почуєте гамір молодих голосів. Це тих сім роїв юнацтва й девять роїв молоді так чергуються у праці. І кожні такі сходини вносять щось нове, дуже цікаве в память кільканадцятилітньої людини.

А ширший загал бачив юнаків тільки на святочних обходах, коли вони рівними лавами підчеркували повагу свята, деякі відчували з ними величність святкування історичних річниць. Юнаки збирали жертви на загальні цілі, подзвонюючи карнавками при церкві. Юнаки обкопували й убирали могили погибших героїв. Вони протягом 3-х годин зорганізували коляду на УОТ саме тому, що ніхто інший не зумів того зробити. І вони за пять годин заколядували 160 зол.

Бо юнаки все готові служити загальній справі. Цю готовість вони виявляли досі й виявлятимуть усе, коли прийде на це потреба.

—o—

ФРАНЦУЗЬКИЙ ЗБРОЙНИЙ ТРАНСПОРТ ПЕРЕПЛИВ ҐІБРАЛЬТАР.

МАДРИД, 26. III. — У понеділок увечері повідомили з Альхесірасу, що конвой французьких торговельних кораблів переплив Ґібральтар. Французькі кораблі супроводили французькі контрторпедовці. Транспорт їде на південний Атлянтик. Це перший випадок, що здійснили заяву французького уряду про те, що воєнні кораблі охоронюватимуть на майбутнє французькі торговельні кораблі перед небезпекою англійської конфіскати.

—o—

ЯКІВ ВОЙНАРОВСЬКИЙ

З воєнного нотатника

(Продовження)*)

Мені ніяк не хотілося їхати до незнаного чужого полку й відбирати командування від майора Лобзи, який там давно служить, має своїх приятелів та прихильників, що можуть до мене поставитися вороже, а чого доброго — захочуть надідити й кулею. Пощо мені врешті рватися до командування, коли бути обсерватором — найкраща була річ. Командувати батальйоном вмію, чейже і так колись мав нагоду робити це ще за російських часів. В українській армії 1918-19 командував полком.

Тому й відтягав я свій виїзд до пізнього вечора. Врешті бачу, не викручуся: чіпляю шаблю та й увечері голошуся в команді полку. Командант 67 п.п. повідомляє мене несподівано про зміни наказу: мене висилають обняти О. Н. „Бродниця" від майора Флешера, якого також усунули наказом ґен. Болтуця.

Іду до підполковн. Солтиса, що командує полком „Оборони Народової". В штабі його немає, бо штаб виїхав на південь. Батальйони О. Н. також вже помашерували. Минаю якісь батави, що їх годі розпізнати в темряві. Розпитую за своїми відділами: ніхто нічого не знає. Навіть не знаю, де я сам тепер, бо мапи не маю й орієнтуюся по зорях. Надїжджає якесь авто. Задержую його, щоб поінформуватись. Бачу — в авті самого ґен. Болтуця. Сам, лише з шофером. Голошусь, що їду до О. Н. Бродниця, а що батави вже в поході, тому прошу, щоб ґенерал поінформував мене, куди машерує полк О. Н., щоб я міг зголоситися до його штабу.

Ґен. Болтуць відповідає охоче. Усунув нездару й лінюха майора Флешера, а мене призначив, щоб зробити лад в батальйоні Бродниця. Полк О. Н. є в поході до містечка Собота над р. Бзурою. Маю дігнати полк та порозумітися з ппол. Солтисом щодо командування. Полковникові вже доручили писемний наказ в цій справі.

Ґенерал відїхав, а я сів на коня та ще раз наказав свому чурі, щоб провадив бричку з моїми клунками за мною.

Іду до тієї Соботи цілу ніч і над ранком доганяю полк. Минаю батаву О. Н. Напереді в бричці їде майор Флешер, загорнутий в плащ і куняє. Не видно ніякої забезпеки спереду і на боках, а від полк. Солтиса довідуюся, що німці близько, тому він виїздить автом наперед, зорієнтуватися, а батава йде за ним!(?).

Підполковник Солтис затримується і чекає, поки не підїде бричка зі сонним майором Флешером. Командант каже його розбудити, кличе до себе й показує папір, в якому стоїть: передати негайно командування батальйону майорові Войнаровському та зголоситися до штабу IV. дивізії. Отак одинадцятого вересня став я командувати батальйоном „Оборони Народової Бродниця". Підполк. Солтис інформує мене, що німці є за річкою Бзурою. 14 п. п. вже наступає, а О. Н. теж хутко піде в бій. Наш полк підлягає командантові 14 п.п.

Підчас походу збираю сотенних командантів, повідомляю про те, що обіймаю над ними команду та, що жде нас наступ.

Починається вже врешті гарматна й кулеметна стріляниина. Тому розтягаю і свою батаву та приспішую марш. 10 днів війни проминуло без бою, але сьогодні вже й мене не мине подих справжнього, модерного Марса. Мимохіть подумав про своїх близьких, хоч страху чи ляку не відчував ніякого. Нагадувалися молоді роки. Ось перед нами — на полі розриваються ґранати. Як колись в Україні... Лише там була війна під своїми прапорами та за свою справу, а тут? Будемо дивитися на цей бій по спортовому, як на більшу воєнну вправу; а коли ж не минути кулі, то нічого не вдієш: раз мати родила!

Перед боєм добрий старшина повинен глянути в лице своїм воякам, що під його проводом ідуть на смерть. Придивляюся свойому батальйонові. Це все старші люди, нерідко з астмою; одягнуті в літню, легку форму, озброєні французькими крісами. Мають Шашарди і Гочкіси. Бракує — як звичайно — шоломів, ліків і санітарів. Набоїв мають лише по 6 на вояка. Коли ж ці набої вистріляють, тоді нові приділить хіба Рейно, або Даладіе, бо більше нема де таких дістати. Дисципліна в батальйоні не дуже то висока, старшинський склад слабенький, лише командант першої сотні сотник Буша активний старшина, решта резерва. І підстаршини — резервісти, але є по одному бунчужному, що виконують ролю сотенних справників.

(Далі буде).

*) Див. попередні числа »Кр. В.«

Медицина й гігієна

Кривуха (рахіт)

Одною з найчастіших хворіб у дітей є рахіт, чи кривуха. Хворіють на неї майже всі діти й то в перших хвилинах свойого життя, найчастіше від 3 місяця до 2 року — рідко в пізнішому віці. Хвороба проявляється загальною слабістю цілого орґанізму та залишає тривкі сліди в розвитку тіла, деформації (скривлення) кістяної системи й робить дітей на ціле життя каліками.

Ця хвороба стара — ще в старовинних єгиптян у папірусах знайдено описи цієї хвороби. Про кривуху писав також Соранус з Ефесу і великий римський лікар Голен. У середньовіччі на картинах німецьких і голяндських малярів зустрічаємо дітей з типовими ознаками кривухи. В пізніших часах, в початках індустріялізації Англії, ця хвороба панує поголовно і звідси походить оця друга її назва — анґлійська хвороба.

Яка причина цієї хвороби?

У дослідах над кривухою виказано, що при цій хворобі в орґанізмі стає менша здібність задержувати вапно, що так потрібне передусім для будування росту кісток. Внаслідок цієї недостачі вапна не відбувається правильно окостеніння кістяка, зокрема кістки робляться мягкі і гнучкі й легко викривлюються.

Досліди виявили також, що такі неправильності в одміні вапна в орґанізмі наступають тоді, коли йому забракне вітаміни „Д", яка саме управильнює цей обмін в орґанізмі. Вітаміну „Д" орґанізм набуває через поживу. Готова вітаміна „Д" є тільки у рибячому товщі (трані). У харчах, як у маслі, жовтку, в молоці вона є не в чистому виді, а в постаті провітаміну „Д", що під впливом ультрафіолетних промінів сонця переміняється у вітаміну „Д". Отже з цього виходить, що чим більше маємо сонця, ультрафіолетних променів, тим більше вітаміни „Д" маємо в харчах, а з ними і в орґанізмі. Цим же пояснюється й циклічність кривухи, що розвивається восени, прибирає на силі в зимі, а найвищий вершок осягає на початку весни. Ультрафіолетового проміння в сяйві сонця, що спричиняє синтезу провітаміни „Д" на вітаміну „Д" зимою, особливо мало в положених низько місцях, зате багато його в гірському світлі. І наглядно бачимо, що діти, які ростуть в горах, найрідше хворіють на кривуху.

На появу кривухи впливають різні чинники, але між ними найбільше це недотримання засад гігієни, невикористовування якслід для здоровля сонця і чистого повітря.

На другому місці стоять чинники континентальні. Скоріше кривуху дістане та дитина, якої батьки мали кривуху, особливо мати, що колись хворіла на кривуху, а підчас вагітности не заживала вапна.

На кривуху хворіють також і такі діти, що виглядають навіть добре, аж загрубі, але яких матері занадто переодовують та передусім забагато дають їм молока (денно до 1½ літра). Діти кормлені груддю матері западають на кривуху далеко рідше, ніж ті, які викормлені штучно.

Ознаки кривухи. Перші прояви кривухи можна спостерігати у дітей найчастіше вже біля третього місяця життя. Тоді завважуємо, що тімячко, яке повинно поволі зменшуватися — не тільки не заростає — але воно шишкувато видовжується — розширяється й стає навіть більше, ніж було негайно по породі.

Потилиця (кість) настільки мягка, що під натиском наших пальців можемо її вдавлювати, причому маємо враження, що це не кістка, а ніби перґаміновий листок. Розмякшення кісток доводить, як ми вже згадували вище, до різних скривлень, деформацій кістяка. Так витворюється неправильної форми головка з великим олімпійським чолом з превеликими костяними ґузками на ньому чотирокутна головка, або через сплащення потилиці висока, подібна до вежі головка. Внаслідок кривухи зуби виходять запізно, а й ті, що виходять, бувають слабі, нерівні, негарні й швидко псуються, згодом порохніють.

Ребра грудної клітки, особливо зпереду, можуть угнутися, вдавитись до середини, а на місці містка повстає тоді вдавлення — гейби лійка; або ребра вигинаються назовні й тоді витворюється на місці містка гребінь, т. зв. **куряча грудь**. На хрястковій частині ребер, коло містка внаслідок невідповідного окістніння витворюються згрубіння, так, що якщо дотикаємо пальцями — маємо враження ніби це „чотки", що їх носять на руках ченці. Деформації можуть витворитися також у хребтовому стовпі та привести до різних скривлень хребта (горб). Довгі кістки ніг рахітичної дитини, особливо, коли вона починає ходити, випуклюються назовні, або до середини. Так приходить до так званих „О", чи „Х" ніг. Кривиця часто є причиною витворення т. зв. плоскої стопи.

Образ типової рахітичної дитини виглядає більше-менше так: дитина з великою чотирокутною головкою, зі зміненим виразом лиця, з рідкими, нерівними вищербленими зубами, грудний кіш довгий, вузький, з ґузастими змінами в ребрах і в містку. Живіт надутий, великий, мягкий. Дитина потиться. Ноги криві, частіше лукувато вигнуті — пальці згрубілі. А при тому ще треба додати, що шкіра у такої дитини бліда, анемічна, часті запалення дишок, ба навіть легенів. Менша дитина хвора на кривуху не підносить головки, не сідає — зовсім не може ходити. Коли кривуха прибирає на силі, може прийти до зломання костей, до здержання зросту дитини й до інших ускладнень. Так приходить до каліцтв на тлі кривухи. Нерідко таке каліцтво витворюється тільки з вини батьків, які в початках не лікували кривухи та могли б у той спосіб оминути важких, більших ускладнень, хвороби та каліцтва дитини.

Кривуха без лікування не минає безслідно ніколи. Зате навіть найтяжча форма її швидко минає при відповідному лікуванні. Лікування, чи боротьба з кривухою, що для нас вона є цілком суспільним лихом, йде двома шляхами: 1) це запобігання кривухи — профілактика кривухи, 2) лікування самої хвороби.

Для охорони дітей перед кривухою — треба виховувати їх у гігієнічних умовинах, передусім дати дитині багато світла, сонця й чистого повітря.

Якщо сонця замало, як це буває взимі, або внаслідок негігієнічного помешкання, то дитину треба насвітлювати штучним сонцем, цебто кварцівкою, а для засоблення орґанізму вітаміною „Д" давати дитині транові препарати.

З цією метою в Німеччині дістає тепер кожна дитина в третьому, чи в четвертому місяці життя одноразово впорскування вітаміни „Д", що вистарчить її на цілу зиму.

У нас практично треба це перевести в той спосіб, що кожна дитина зимою діставала тран — профілактично. Та коли в теперішніх умовинах це вповні неможливе, то бодай слабші діти та вже обовязково ті, що вже мають ознаки хвороби-кривухи.

Якщо йде про лікування вже розвиненої кривухи, то тут стосують енерґійне лікування разом з кварцівкою і траном, препаратами вапна й навіть ортопедією.

Д-р Марія Ясеницька.

Посмертна згадка

ВОЛОДИМИР МАСЛЯКЕВИЧ.

Клепсидри від рідні й Секції УОТ „Родина" повідомили громадянство, що 19. березня 1941 р. закінчив своє життя в Ярославі **Володимир Маслякевич.**

Покійний народився в прастарій міщанській ярославській родині в 1888 р., був незвичайно лагідної й дуже доброї вдачі. Підчас світової війни був на альбанському фронті, де набрався страшної недуги — малярії. Хоч скінчив тільки народню школу, Покійний, як здібна й талановита людина, мав велике знання, а в ділянці сільського господарства й городництва був визначним фахівцем. Знав добре, крім української й польської, ще й у слові та письмі мови німецьку й італійську.

Вже від молодих літ Покійний мав нахил до писання поезій, в яких полишив нам свою душу. Мало рукописів залишилося тепер, бо багато пропало між різними людьми, а багато знищено перед і в війні як такі, що за протидержавність підпали б конфіскаті. Покійний відзначався великою релігійністю й гарячою любовю до всього, що рідне.

Вірші Покійного надруковані в Ювилейному Альманаху Філії „Просвіти" (1935) і „Памятці з відпусту в Ярославі" (1937). До поміщених тут двох пісень І. Г. зі Львова скомпонував ноти і їх співали. Хорий на малярію, не міг розвинути свого таланту й використати для добра свого народу.

В похоронах 21. ц. м. взяло участь багато громадян. Від Т-ва „Родина" виголосив над гробом прощальне слово п. Ст. Кікта. Хай легкою буде Йому рідна українська земля! Вічна Йому память!

Міжнародня романтика на берлінській сцені

ВДАЛИЙ ПОПИСОВИЙ ВИСТУП УКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ

(Від нашого кореспондента)

Берлін, в кінці березня 1941.

В неділю, 23. березня ц. р., святкували в Берліні й у цілій Німеччині урочистий „День німецької армії“. Крім безлічі імпрез, зорґанізованих того дня в столиці, що манїфестували тісне співжиття між народом і його армією, відбулася в Берліні ще одна імпреза, дуже цікава і — як на воєнний час — рідка: малий міжнародній фестіваль танців і пісень, влаштований німецьким академічним Клюбом Гумбольдта і закордонними студентськими ґрупами. Студенти і студентки одинадцяти країн і народів, які студіюють в Берліні, виступили на закінчення зимового триместру на сцені берлінського „Капітолю“ з ревією своїх національних танців, співів, інструментальних продукцій та побутових картин з життя їхніх народів. Добре подумана цікава імпреза стягнула дуже багато чужинної і німецької публики; на переповненій вщерть салі одного з кращих берлінських кін, можна було стрінути знайомих з цілого світа. Тим приємніше підкреслити, що в програмі міжнародного попису берлінської молоді знайшлася також точка нашої, **української студентської ґрупи у Берліні.**

„Година націй“ почалася короткою повітальною промовою п. Сетґаста, проводника **Академічної Закордонної Станиці** і керманича берлінського Клюбу Гумбольдта. (Авдиторія живо оплескала приявного президента Німецької Академічної Виміної Служби, ґен. Евальда фон Массова). Зараз після неї почала перед очима міжнародньої публики пересуватися барвиста, характеристична сильними контрастами, серія продукцій поодиноких академічних репрезентацій. **Югославяни** показали (в оригінальних народніх одягах) недільне пообіддя на селі в хороводах живої, але дистинґовано зрівноваженої молоді. **Індійці** перенесли авдиторію в таємний світ своєї батьківщини, вітаючи заніміли салю поклоном, піснями, звуками національного інструменту „сітари“ і пластикою німого танку заклинача вужів. Опісля **мадярська співачка** знову привернула настрій Европи, що тривало коротко, бо враз в яскравих світлах рефлекторів забіліли расові постаті шейків і схрестилися під пустинним шатром арабські шаблі. **Румуни** виставили тенора п. Мунтеану, який хотів зворушити всіх сентиментальною піснею про хризантеми, а популярні тепер в Німеччині **болгари** здобули собі живі вияви симпатії авдиторії танками, які дуже нагадували наші великодні гагілки, м. ін. також красою своїх дівчат. На тлі тієї настроєвої сцени заскиглило скрипкове сольо (власна композиція) талановитого молодого музика Лолова.

По перерві, в якій приґравала також академічна капеля німецької Медичної Летунської Академії, виступили іранці, іберо-американці, вірмени, китайці і... **українці.** Перші збудували на сцені розкішну **іранську** каварню, якої байково-кольорова публика сидить на підлозі, грає в шахи, захоплюється орієнтальною гнучкістю танцюючої красуні і говорить по... німецьки. **Південно-американські** студенти виставили цілу низку пописових сольових точок, внісши настрій „болера“ й арґентинського танґа, мексиканських крилатих „брилів“ і цілої іберійської романтики. Серце розбавленої публики здобула біліва співачка Амеліта Еспана, що разом з еспанськими, а напереміну німецькими словами своєї пісні про фіялки розкидала по салі живі троянди. Врешті по настроєвій **вірменській** пісні Тамари Пілосеан, в якій забреніла туга мандрівного народу і по дивних для нашого вуха неритмічних згуках **китайської** гармонії, відкрилася очам публики ясно освітлена сцена, на якій засіли **українські музики.** Запестріли вишивані сорочки й яскраві (може аж надто!) шаравари. Полилася відвічна мелодія „Ой не ходи Грицю“, поодинокі солісти хору **Романа Степанюка** проспівали фраґменти популярних українських пісень (може непотрібно наслідуючи способом виконання каварняні ревії; тут власне йшло про те, щоб показати чисту народню красу кожної нації), і на сцену вмашерували кремезні і привабливі строями козаки, що здобули публику іскристим **„запорожцем“.** Дуже приємно і культурно відтанцював один із студентів **„чумака“**, а пописовий танок цілої мішаної ґрупи — **„козачок“** — виказав чужинецьким глядачам предивну ритмічність і гармонійну силу краси нашого національного танку. **Українська студентська ґрупа запрезентувала рідний побут на міжнародній арені у народів вольних колі.** Нагородили її заслужені довгі оплески. Приємно було бачити на салі дуже багато української публики.

КТВ.

З церковного життя

Холм

НОВІ ПЕРЕКЛАДИ БОГОСЛУЖБОВИХ ТЕКСТІВ.

Не зважаючи на переобтяження біжучими епархіяльними справами, як переслухання різних делеґацій, відновлення холмського собору та ін., архиєпископ Іларіон у вільні від праці години працює над дальшими перекладами на живу українську мову деяких молитов і додаткових богослужб.

До цього часу архиєпископ Іларіон переклав: 1) Новорічну молитву, 2) молитву за Церкву; 3) акафіст до холмського образу Божої Матері, 4) молитву взагалі до Божої Матері, 5) великий покаянний канон Андрія Критського, 6) молитву Страстям Господа Ісуса Христа на Пасії.

Читання згаданих молитов, акафіста й канона в катедральному холмському соборі зворушують душі вірних, що з сльозами на очах слухають ці молитви в своїй рідній мові.

Маємо надію, що архиєпископ Іларіон дальшою своєю працею над перекладами підготовить міцний ґрунт до впровадження живої української мови до богослужб у православній Церкві.

ВІДНОВЛЕННЯ ЗВИЧАЮ „ПРОЩЕННЯ“.

Історія звичаю „Прощення“ починається від перших віків християнства. Це видно хочби з того, що в життєписі преподобної Марії египетської докладно описаний святий звичай „Прощення“.

У сиропустну неділю (2 березня) після вечірні вірні були свідками в холмському соборі відновлення архиєпископом Іларіоном цього чудового стародавнього звичаю.

Після вечірні архиєпископ у мантії з посохом у руках став на амвоні перед царськими дверима й почав своє архипастирське слово до вірних. Його заклик до каяння й покути громом лунав, гремів і вдирався до сердець вірних під склепінням притемненого собору.

Після свого слова архиєпископ земно вклонився всім. Земний уклін Владики зворушив усіх до глибини душі й до сліз. Всі присутні вклонились своєму архипастиреві і впівголоса відповіли: „Бог нехай простить вам, Владико!“

У великій покорі зійшов архипастир з амвона й вийшов на середину собора, де стояла Голгота з хрестом. Став на коліна перед Голготською Правдою, поцілував пречисті ноги Христові й став біля хреста. Всі вірні в соборі один за одним підходили до хреста, цілували ноги Розпятого й, уклонившись своєму архипастиреві до землі, приймали від нього святе благословення. На уклони вірних Владика відповідав таким самим земним уклоном.

У соборі панувала свята тиша. Раптом полилися з хорів гучні, мельодійні звуки великодніх співів: „Да воскресне Бог...“ і пісні великоднього канону. Ці світлі, святі й радісні мелодії нагадували вірним, що після суворого й довгого посту прийде радісно-весела хвилина. Цей спів підбадьорив неміч людську й серед довгого суворого посту розтягнув радісний покров, зміцнюючи серця вірних до постійного терпіння й приготування до християнської доброчинности стриманням себе від гріхів й пильною молитвою.

Л. С.

Холмське всеепархіяльне Св. Богородичне Братство.

Архиєпископ Іларіон звернувся окремим листом до Холмського Св. Богородичного Братства, закликаючи його до відновлення своєї діяльности, на засадах світлих традицій наших колишніх Братств. Архиєпископ, як голова цього Братства, покликав президію Братства з дванадцятьох осіб із духовенства й чолових представників українського громадянства м. Холма й Єпархії. Перше засідання Президія відбула в архиєпископських покоях, під головуванням Владики.

На засіданні намічено широкий план як внутрішньої реорґанізації Братства, так і діяльности його у найближчому часі. Ухвалено, що Братство, з уваги на своє значіння в минулому й на релігійно-національне значення холмської катедральної святині, при якій воно існує, буде Братством загально-епархіяльним. Інші церковно-парафіяльні Братства ввійдуть до нього, як поодинокі члени. Розпочався широкий впис членів до Братства, а також приступлено до орґанізації окремих його секцій.

Поляки віддали холмський собор у страшному, оголоненому стані. З уваги на це Братство подбало найперше про оздобу собору й красу богослужб у ньому. При Братстві вже діяльно працюють дві секції: оздоби собору й поліпшення соборного хору. Під головуванням архиєпископа Іларіона відбулося декілька засідань тих секцій. Українське жіноцтво м. Холма, згуртоване при місцевому УДК, радо відкликнулося на окремий до нього заклик Владики й негайно взялося до праці: перепроваджує грошеву збірку на ціль прикраси собору, приступило до виготовлення, за ліпшими українськими взірцями, вишиваних архиєрейських і священницьких шат, покривал, рушників на аналої й образи, тощо.

Також секція поліпшення соборного хору, складена із знавців церковного співу, працює над піднесенням богослужбового співу в соборі до належного рівня.

В даний момент уже закінчено орґанізацію при Братстві благодійної секції, а на черзі стоїть питання про створення культурно-освітньої та інших секцій.

ПАНАХИДА В РОКОВИНИ СМЕРТИ ШЕВЧЕНКА.

10. березня ц. р. в шостій годині ввечері в катедральному соборі в Холмі була відслужена урочиста панахида за спокій душі Тараса Шевченка в роковини його смерти. Панахида була відслужена по-українськи собором холмського духовенства, з протопресвітером о. Іваном Левчуком у проводі. Перед панахидою виголосив змістовну популярну проповідь священик о. Василь Варварів. Церква була переповнена українцями. На панахиді були присутні представники всіх місцевих українських орґанізацій.

Новинки

КАЛЕНДАР

БЕРЕЗЕНЬ

28. Пятниця — мч. Агапія.
29. Субота — м. Савина й Папи.

— ГРОШІ НА ПЕРЕДПЛАТУ часописів зі Словаччини треба вплачувати на чекове конто № 5015 Tatra banka, Filialka v Bratislave, Bratislava на рахунок Ukrainske nakladatelstvo v Krakove. — МІСЯЧНА ПЕРЕДПЛАТА ЩОДЕННИКА 30 СЛОВАЦЬКИХ КОРОН. — Передплатникам у Словаччині висилаємо окремо рахунки за попередні місяці. Замовлення слати на адресу нашого заступника в Словаччині: Inž. D. Jeremenko, Bratislava, Kalincakova 3 a.

— КУПИМО деякі книжки для молоді з Видавництв: „Рідна Школа", „Світ Дитини" й інших. — Списки книжок із цінами пересилати на адресу: „Українське Видавництво", Краків, Райхсштрассе ч. 34. 3х

— ЗІЗД УКРАЇНСЬКИХ ПРАВНИКІВ. Центральна Правнича Секція при УЦК в Кракові повідомляє, що в днях 13. і 14. квітня ц. р. (латинські Великодні Свята) відбудеться заходом тієї Секції Зізд Українських Правників із цілого Ген. Губернаторства. У його програму увійдуть усі важні фахові й станові справи, що інтересують увесь український правничий загал. У цьому Зізді візьмуть обовязкову участь усі голови Повітових Правничих Секцій разом із одним співробітником та всі звязкові. Крім цього можуть та повинні взяти участь також, як гості, поодинокі члени Правничих Секцій. Усіх учасників Зізду слід зголосити заздалегідь до Центральної Правничої Секції найдалі до дня 3. квітня ц. р., причому окремо слід подати рефлектантів на нічліги, для підготови відповідної кількости нічлігів. В тому ж часі подадуть поодинокі Секції (звязкові) докладний звіт із досьогочасної діяльности. Місце нарад, як також ціна карт вступу (в звязку з прийняттям), будуть подані у чергових комунікатах. Окремих запрошень поодиноким членам не висилається. — УЦК у Кракові, Відділ Праці й Суспільної Опіки — Правнича Секція.

— ПРОДОВЖЕННЯ ВАЖНОСТИ ДОЗВОЛІВ виконувати культурні професії. Відділ народньої освіти й пропаганди при уряді Генерального Губернаторства продовжив до 31. травня ц. р. важність легітимацій, що управнюють виконувати культурну професію. Після 31. травня ц. р. ці легітимації будуть важні тільки з дописною про продовження важности легітимації до дня 31. XII. 1941 і відповідний значок оплати 5 зол. Продовження дають відділи нар. освіти й пропаганди при шефах дистриктів у Кракові, Варшаві, Люблині й Радомі.

— ВЖЕ приймаємо СВЯТОЧНІ БАЖАННЯ до великоднього числа нашого щоденника. Оплата 30 сотиків за слово — найменше 3 зол. Гроші пересилати складанками Українського Видавництва, або поштовим переказом. Текст побажань писати на другій сторінці складанки або переказу. — Адміністрація.

— НА ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТСТВУ зложили в Кракові в золотих (збірщик проф. Бжеський): Глушевський Юліян 100, Зарицький Ярослав 2, Филипович Зеновій 10, інж. Гнатковський Степан 5, Верхола Еміль 12, Терлецький Роман 5, Доценко Олександер 5, м-р Яворський Олекса 20, Мельничук Михайло 10, Брановський Володимир 4, о. Дурбак С. 5, д-р Худик Юліян 100, інж. Рейтарівський Сидір 2, Черешньовський 1, д-р Іриневський 5, Гривнак Володимир 5, Ковальська Мирослава 3, Бернадський Осип 9, м-р Стецура Осип 3, інж. Загайкевич Юліян 2, Царик Леонід 80, Матейн Богомир 1, д-р Бачинський Омелян 5, д-р Качмарик Володимир 1. Разом 395 зол. — Хто черговий?

— ЯПОНСЬКІ МОРСЬКІ СТАРШИНИ, що відвідують тепер Німеччину, оглянули надбережні терени над Каналом.

Вістки зі світу

Американська „людяність" на ділі

БЕРЛІН, 27. III. — Як повідомляє „Ді Дойтше діпльоматіш-політіше Кореспонденц" — Злучені Держави видали англійцям двох німецьких старшин, що їм пощастило втекти з англійського полону через вкриту ледом ріку св. Лаврентія до Злучених Держав. Американські пограничники прийняли обох німецьких старшин і відмовилися їх видати англійцям, що здоганяли німців. Але вища гранична влада дістала доручення видати обох відважних старшин, що заризикували своїм життям, щоб вийти на волю. Перед видачею обох їх у негідний спосіб повязали.

Згадана справа має дві сторінки: правну й моральну. Під правним оглядом Злучені Держави зі всією наявністю нарушили постанову статті 13-тої Гаського Договору з 1907 р., що його ратифікували також і Зл. Держави.

Щодо морального боку справи, то американські граничні сторожі зробили так, як їм наказувало здорове народне сумління. В порівнянні з тим, поведінку вищої американської влади годі погодити з людяністю.

—o—

Урядовий комунікат з приводу відвідин Матсуоки

МОСКВА, 26. III. — З приводу відвідин японського міністра закорд. справ Матсуоки в голови совітського уряду та комісара закорд. справ, у понеділок вечером проголосили такий урядовий комунікат:

„24. березня прийняв голова ради народніх комісарів СССР і комісар закордонних справ Молотов японського міністра закордонних справ Матсуоку, якого супроводив японський амбасадор у Москві Татекава. На прийнятті був приявний Сталін. Розмова тривала годину".

Політичні круги Токія зустріли неочікувану зустріч мін. Матсуоки з головою совітського уряду Молотовом і Сталіном з найбільшим зацікавленням. Хоч зміст тієї розмови ще невідомий, зазначують її важливість.

Берлін вітає мін. Матсуоку

БЕРЛІН, 27. III. — Вчора точно в год. 18. прибув до Берліна на ангальтський двірець японський міністр закордонних справ Матсуока. На залізничому двірці зібралися чільні представники держави з мін. фон Рібентропом на чолі. Побіч них зайняли місце представники німецьких політичних організацій. Вже коло 14. години почали збиратися юрби народу. Вони зайняли вулиці, що ними мав переїздити японський гість. У міру того, як наближалася година приїзду мін. Матсуоки, зростали людські маси на вулицях Берліна, що вийшли з метою привітати гостя з Далекого Сходу. Всі вулиці Берліна були святочно прибрані. Скрізь розвіваються на вітрі прапори Німеччини, Італії та Японії. Публика на вулицях тримає в руках прапорці трьох союзних народів — з німецькою свастикою, японським червоним сонцем на білому тлі та зелено-біло-червоними красками Італії. Що кількасот метрів позаймали місця оркестри фабричних дружин та орґанізацій націонал-соціялістичної партії. Орхестри приграють марші та популярні пісні. Хідники зайняті аж до фронтів домів. Також на фасадах партерових вікон товпляться глядачі, що бажають якнайкраще побачити нинішнього гостя німецького уряду. Всі вікна домів, що прилягають до вулиць, якими має переїздити мін. Матсуока, заповнені аж до останнього місця. Мається таке враження, наче всі, що мають вільний час, вийшли на вулиці, щоб привітати в столиці Німеччини представника Японії.

Врешті наближається авто з японським гостем. Ліворуч мін. Матсуоки мін. фон Рібентроп. Авто поволі переїздить вулицями. Японський гість дякує берлінцям за оклики привітання і радісну зустріч. Мін. Матсуока раз дивиться направо, раз наліво. Видно, що зворушений сердечним привітанням населення Берліна. Побіч мін. Матсуоки мін. фон Рібентроп у дуже доброму настрої. За ними переїздить ряд авт з іншими німецькими міністрами, вищими старшинами та амбасадорами і послами держав, що приступили до пакту трьох. Дальше переїздять члени почоту японського міністра закорд. справ. У них всіх на обличчях усмішка вдоволення. Радіють з приводу такого захоплення німецької публики, якими вона зустріла свого достойного гостя.

—o—

МАТСУОКА НЕ ПРИЙНЯВ КРІПСА.

МОСКВА, 27. III. — Всупереч інформаціям з інших джерел треба зазначити, що анґлійський амбасадор у Москві, Кріпс, не склав візити японському міністрові закордонних справ.

—o—

РОЗМОВА МАТСУОКИ ЗІ СТАЛІНОМ

МОСКВА, 27. III. — Хоч зміст розмови Матсуоки зі Сталіном досі невідомий, все ж таки тутешні політичні круги приписують цій несподіваній зустрічі японського міністра закордонних справ зі Сталіном велике значіння. Ця зустріч, як підкреслюють, має тимбільше значіння, якщо візьметься під увагу, що й Японія і Совіти роблять від деякого часу зусилля, щоб поширити взаємини. Це другий випадок в історії обох країн, що Сталін зустрінувся з високою японською особою.

—o—

ЩО ЗРОБИТЬ ТУРЕЧЧИНА?

БІЛГОРОД, 27. III. — Совітський звітовик щоденника „Време" повідомляє: В болгарських кругах говорять, що Туреччина, подібно як і балканські держави приступить до співпраці з Німеччиною. та що в найближчому часі треба сподіватися виснення її становища.

—o—

КРИВАВІ БОЇ У СХІДНІЙ АФРИЦІ.

РИМ, 27. III. — Головне Командування Італійської Армії подає:

На грецькому фронті звичайна артилерійська діяльність.

Летунські ескадри бомбардували знов ворожі бази, маґазини й табори на правому березі ріки Деволі.

На терені північної Африки італійські й німецькі літаки обкидали бомбами та обстрілювали скорострілами ворожі відділи змоторизованих військ.

Вночі з 24. на 25. ц. м. ворог довершив налет на Триполіс.

Італійські ловецькі літаки обстріляли зі скорострілів летунську базу в Іракліоні на Креті. Згорів один ворожий літак на землі.

Ворожі літаки заатакували кілька італійських баз на Егейському морі. Ранено кілька осіб.

У Східній Африці йде далі завзятий бій під Кереном. По обох боках велитенські втрати. Ворожі зусилля в районі Ґалля-Сідамо, щоб добути переходи на ріці Дабус, знов відперто. В повітряних боях над Кереном зістрілено один літак типу Гюрикен.

Ескадри італійського летунства збомбардували ворожу летунську базу та зницили багато літаків на землі.

—o—

З українського життя

ДІТИ З КРИНИЦІ-ЖИВЦЯ — КОБЗАРЕВІ.

Діти Криниці-живця випередили старших громадян і перші помянули не злим тихим словом дня 9. березня ц. р. великого сина України Тараса Шевченка. Свято відбулося заходом народньої школи в шкільній салі у віллі „Уршуля". Салю гарно прибрана килимом, на якому пишався портрет Поета, прибраний рушниками. Свято почалося, як звичайно, безсмертним „Заповітом", який малі лемківські діти відспівали бездоганно. Відтак уч. V. кл. Юліян Милянич виголосив палке вступне слово про життя Т. Шевченка та його заслуги для української нації. По тім Христя Ступницька, уч. IV. кл. в гарному нар. одязі віддеклямувала вірш: „Життя Т. Шевченка". Потім загреміла з дитячих грудей пісня „Реве та стогне Дніпро широкий". І знову — деклямація „Село на Україні" — деклямувала маленька Маруся Варга уч. II кл., а ще менша Степанія Ждинак сказала гарний вірш „Перед портретом Т. Шевченка". Дуже гарно випали пісні „Ой у полі могила" і „Поклін Тобі Тарасе". Не можна поминути деклямації „Засів", що її віддеклямував лемківським наголосом Антін Фігель, уч. III. кляси. Рясні оплески зібрала пара дітей з II. кл. Меланія Криницька і Любомир Масляник за вірші „Українець я маленький" і „Українка я маленька". Ще одна пісня „Ягілочка" й одна деклямація Христі Шлемкевич, уч. II. кляси, „Сонце заходить" — ця деклямація була найкраще підготована — національний гимн і кінець свята.

Треба признати, що управителька школи п. Ірена Левицька і учителька п. Тетяна Мигаль вложили дуже багато праці, щоб це свято підготовити, за що їм належиться особливе признання.

•

Тиждень пізніше, 16 березня ц. р. наші найменші зі захоронки теж вшанували память Кобзаря. Хор під проводом 5-ти літнього дириґента Левця Гнатевича відспівав „Заповіт" і кілька пісень, переплітаючи їх деклямаціями й ритмічними вправами. Підготову свята займалася сестра Дозетея, яка зробила дуже милу несподіванку батькам, які були захоплені своїми „мазунчиками".

З ВІДЧИТОВОЇ САЛІ У КРИНИЦІ.

Заходом культурно-освітнього реферату при УДК. в Криниці, з рамени Секції наукових викладів у неділю дня 16. березня ц. р. відбувся третій зчерги виклад д-ра М. Іванейка із циклю викладів на тему: „Ідеольогічні диференціяції українського світу". Виклад відбувся у світлиці нової домівки УДК.

ШИРШІ ГРОМАДЯНСЬКІ СХОДИНИ.

Щоб оживити культурно-освітню працю в самій Криниці та положити край розпорошенню українських сил і приступити до позитивно-творчої праці, провід Українського Освітнього Товариства в Криниці-живці скликав на день 16 березня ц. р. ширші громадянські сходини, які відбулися в салі віллі „Згода". На сходини явилось коло 150 громадян і громадянок Криниці. Сходини відкрив довшим вступним словом голова У. О. Т. п. Вол. Клосовський. Реферат на тему: Як наладнати працю в У. О. Т. в Криниці виголосив п. Мих. Шупяний, секретар У. О. Т. У дискусії забирали слово пп. Рошко С., Качор А., Нивинський О. і ін. Сходини закінчились постановою: скріпити і повести культурно-освітню працю в Криниці так, щоб У. О. Т. в Криниці стало прикладом суспільної праці.

ХОЛМСЬКІ ДІТИ — КОБЗАРЕВІ.

Дня 8. III. українська народня школа в Холмі урочисто обходила Шевченківські роковини. Школа міститься в будинку української гімназії. Свято відбулося в гімназійній авлі. Свято мало внутрішньо-шкільний характер. На святі були представники шкільної влади, а то пп. шкільні інспектори Месснер та Литвинець. Після хорального відспівання дітворою нім. гимну, управитель школи виголосив в українській та німецькій мові реферат про значіння цього свята. Потім були виступи хорового співу під проводом учителя Маївського Мирона, та деклямації в українській і німецькій мові. По короткій виставі, яку дбайливо підготовила учителька п. Анна Доманчук, закінчено Свято українським гимном. З добровільних датків зібрано 41.50 зол., з чого на допомогу українському студентству вислано до Кракова 31.50 зол.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ ПРАВНИЧОЇ СЕКЦІЇ В ХОЛМІ.

В рямках організаційної поїздки, улаштованої Центральною Правничою Секцією при УЦК., відвідав м-гр Нечай Холм, щоб і тут покликати до життя Правничу Секцію. Організаційні збори, на які явилось 11 українських правників Холма, відбулись 7. III. в домівці Повітового Союзу Кооператив. Збори відкрив новий голова холмського УДК. кап.-лейтнант Шрамченко, зрештою теж правник, особливо в ділянці військового і морського права. Шрамченко привітав присутніх і передав голос представникові Центральної Секції, м-грові Нечаєві. По покликанні президії в особах д-ра Барана як предсідника і м-ра Осінчука як секретаря, перейшов м-р Нечай до організаційних справ. Делеґат накреслив довгий шлях зорганізування Центральної Секції Правничої, що обєднує і заступає інтереси українських правників. А цих є в Г. Г. понад 500 людей. Крім цього багато правників перебуває в Німеччині, Протектораті, а 50 правників-буковинців є в таборах переселенчих Німеччини. М-р Нечай обговорив правильник Секції, її цілі й завдання та широко накреслив наукову діяльність Секції, представив пляни на майбутнє, орґанізацію загального зїзду українських правників Г. Г., видавання правничого журналу і опрацьовання нового правничого термінологічного словаря німецько-українського. Накінець делеґат заявив, що Секція держатиме тісні звязки з німецькою владою. щодо правного стану на українських етноґрафічних теренах Г .Г.

Предсідник п. Баран подякував делеґатові за його доклад і в довших словах змалював правний стан у Г. Г., а спеціяльно на українських етнографічних теренах, обговорив мовні справи на українських етнографічних теренах і вказав на необхідність введення української мови в низові клітини адміністрації на згаданих теренах. Далі висловив думку, що відсутність правничого тіла, цебто теперішніх Правничих Секцій у структурі Українських Допомогових Комітетів не дозволила як слід провести ріжні анкети, сходини, справи контингентів тощо, до яких не можна було підходити без знання права. Знання цього треба тим більше тому, що ані український селянин з Холмщини, ані з Лемківщини не має найелементарнішого практичного правного знання. І в цій ділянці матиме багато до зроблення Правнича Секція. Треба якнайскорше скликати до Люблина зїзд українських правників люблинського дистрикту, в якому живуть українці з ріжних земель і обговорити багато пекучих справ правної натури.

Справу покликання проводу Секції, яку згідно з правильником, призначує голова УДК., відложено на кілька днів.

Богдан Хома.

——o——

ОГОЛОШЕННЯ

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол., 1/16 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередну адресу.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки з Генерального Губернаторства треба посилати переказамъ або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 2.143. З Німеччини чеками нашого видавництва на Postscheckkonto Berlin № 68085.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. Курс 1 нім марки 2 злоті; 1 чеської корони 20
При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. Звертаємо увагу: подавати чітку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел. ... З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau Reichsstrasse 34. Fernspr. 230-39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecner 102-79